

DÉLI HIRLAP

20
fillérSzerkesztőcég és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-
utca 9. sz.
Mindea közleményünk utánnyomása tilosFELELŐS SZERKESZTŐ:
LAZAR MIKLÓSMegjelenik minden nap déli 12 órakor
ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy évre 60, fél évre 30,
negyedévre 15 K, egy óra 5 K.20
fillér

FENSÉGES UR!

Mi szolgáltunk hűséggel a harctereken és láttunk kénköves poklokban állani, összefont karokkal és könyves szemmel. Ez a kép a szívünkbe vésődött, királyi herceg. És ültünk együtt a boldogtalan magyarság temetőiben, a San Michele alatt, irtoztos tuzhányó, amely embervért okádott, piroslott az éjszakában és sátonlappal letakart magyar honvédek szétronsolt testeit hozták. Fenséged elborult lélekkel tisztelgett a magyar halál előtt.

Most a céltalanul kiírtott magyarság feltérendre bukva kegyelmet kér Európától. Szabad hazában, élni, élni akarl! Az eddigi uralom nem törődött a néppel, sem a polgársággal, sem az ipárral, sem a földmunkásaival; gögös, elbizakodott osztály rabizolgái voltunk valamennyien, valamennyien ennek a hazának hűséges fiai, akik sem a pénz, sem a születés arisztokráciájához nem tartozunk.

Fenséges Urunk, eljöttél igazságot tenni. Jóságod, emberiség, hazafiságod megnyerte a fronton szenvedő milliókat, most meghalod az itthoni milliók szavát. *Nincs szükség ma az erők egyesítésére, az erők egyesítve vannak a Magyar Nemzeti Tanács táborában.* Parlamenti vezetők, parlamenti pártok nem képviselik a magyar népet. Ne hallgass, Fenséges Atyánk, a gonosz mult kuncsaftereire, ezek mind, Wekerle, Tisza és társai, hazug jelentéseket hoznak, hogy félrevezessenek, aki szived szerint a nép pártján állasz.

Igaz és rajongó híved mondja, aki inkább a bitófa alá állna, sem hogy félrevezessen: *Fenséges Ur, nincs más megoldás, mint gróf Károlyi Mihályt miniszterelnökké kinevezni és rá és híveire bízni e szerencsétlen ország kormányzását.* Ez vezet egyedül a béke azonnali elérésére és annak a veszedelemnek elhárításához, amely a béke megkötéséig is fenyeget bennünket. Küldd el udvarodból a gonosz tanácsadókat, a hazugokat és a képmutatókat, akik nem az országot, nem a magyar népet, hanem a hatalmukat, a befolyásukat, a bőriüket féltik. Osztrák tiszték és magyar mágnások nem küldhetik tűzbe hiába azt a nagy erkölcsi tartalékot, amelyet Fenséged neve és személye reprezentál. Fenséged eddig a magyar néppel győzött, mi, a magyar nép, nem engedjük, hogy ellenünk a győzelmes hadvezér csapatát veszítsen.

Lázár Miklós

A válság még megoldatlan

Késleltetik a népkormány megalakulását

Lapunk zártáig még nem történt lősséget. Eljen a Magyar Nemzeti döntés. A népkormány ellen ösz. Tanács! Eljen a nép és a magyar szefogtak összes ellenségei. A kö-katonaság! Örökké élnek akik a vetkezményekért viseljük a fele-hazaért meghalnak!

A Matin bejelenti a román betörést

A DÉLI HIRLAP tudósítójától

Genf, október 29.

Párisból táviratozzák: A Matin a támadásra kész román hadseregéről ezeket jelenti:

A támadó román csapatok ereje mintegy 80.000 főre tehető. Ezeket a csapatokat a bukaresti szerződés ellenére sem szerezték le és Besszarabiában és a Dobrudzsában voltak. A román hadsereg az entente balkáni haderőivel közösen fog eljárni.

Megalakult a Katona Tanács

(A Déli Hirlap tudósítójától)

hadseregben szolgáló magyar katonákat.

Tegnap este kilenc órakor kihirdették a Károlyi-pártkör ablakából, hogy a Nemzeti Tanács kebelében megalakult a Magyar Katona Tanács, amelyben a tengerészek is képviselve vannak. A Katona Tanács feloldja esküjüket a közös

Egy vezérkari százados beszédet intézett a tömeghez, hogy minden magyar katona, tiszt és közlegény egyaránt a Katona Tanácsnak tartozik engedelmességet.

Vilmos császár detronizálását befejezett ténynek tekintik

„A császár utódjával sem állunk szóba, a monarchista rendszer lejárt”

A DÉLI HIRLAP bécsi szerkesztőségétől

Bécs, október 29.

Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy Vilmos császár detronizálásának kérdése akut stádiumba lépett. A tegnapi szocialista ültetés Berlin utcáin, megpecsételte a császár sorsát.

Bécs, október 29.

(A Déli Hirlap bécsi szerkesztőségétől). Az Arbeiter-Zeitung közli Ledebour legutóbbi beszédét, amely néhány epizódot világított meg a császár huszonöt éves uralkodásából és mindenki előtt kézenfekvővé tette, hogy a nemzet jövőjét nem lehet többé erre a császárra és erre a dinasztiára bízni. Alig hogy a trónra lépett, ilyen beszédet intézett az ujoncokhoz:

— Apátokra és anyátokra is lőjtek, ha ezt parancsolják nektek!
II. Miklós cárnak ezt táviratozta egy alkalommal:

— Az Atlanti-óceán admirálisa

üdvözli a Csendes-óceán admirálisát.

A császár 1895-ben a gyűlöletes birodalmi gyűlésről írta cári barátjának, az Izvestija nyomán a napokban közzétett levelet.

Csupa izléstelen és kihívó nyilatkozat — mondotta Ledebour. — Mindmennyi ellenséges ujjmutatás Angliának, szinte belekényszerítése a háboruba. Ilyen császár nem állhat többé a német nemzet élén. De a császár lemondása egymaga nem segít. Utódaival sem állunk szóba. Az egész monarchista rendszer lejárt, eljátszotta játékait.

A Nemzeti Tanács és a Déli Hirlap

A Déli Hirlap szerkesztője Károlyi Mihályhoz, a függetlenségi és 18-as párt elnökéhez:

Gróf ur,

a Déli Hirlap szerkesztősége eddig nem tartotta szükségesnek, hogy forma szerint is bejelentse csatlakozását a Magyar Nemzeti Tanács programjához. Lapunk iránya, szelleme, üldözése a kormányhatalom részéről eléggé dokumentáltak, hogy a magyarság kinszenvedéseinek irtoztos óráiban együtt érzünk a három párttal, amely a Magyar Nemzeti Tanács felhívását ellenjegyezte. Megvalljuk, mi szenttül hittük, hogy a Magyar Nemzeti Tanács programja már ma a jövő Magyarországnak kormányprogramja. József királyi herceg, tábornagy küldetése nem ingatott meg abban a hitünkben, hogy a dinasztia az utolsó pillanatban a nép pártjára áll az oligarchiával szemben. József királyi herceg katonai és polgári erényei, a közelében töltött háborus esztendők arra a feltevésre jogosítottak, hogy uralkodóháznak ez a szenvedésekben magyarrá nemesült tagja, aki négy évig úgy összeforrott népünkkel, mint senki az osztrák armádiában, a népuralomért folyó küzdelmünknek is legendás hőse és vezére lehet.

Az események más irányban fejlődnek. A kiskirályok jobban és szívósabban ragaszkodnak a hatalomhoz, mint az igazi királyok. E pillanatban újra az oligarchia az ur. Az „erők egyesítése” a nép uralma ellen sikerrel járt.

Elérkezett a cselekvés ideje. És most úgy érezzük, hogy hangosan és ünnepélyesen ki kell hirdetni összetartozásunkat életre, halálra.

Fogadja gróf ur a Déli Hirlap szerkesztőségének tiszteletteljes üdvözlését:

Budapest, 1918. október 28-án.

Lázár Miklós,

a Déli Hirlap felelős szerkesztője

Az ausztriai német pártok tiltakozása Andrassy jegyzéke ellen

Bécs, október 29.

(A Déli Hírlap bécsi szerkesztőségétől.) A monarchia külön békelépésének híre rendkívül kedvező hatást tett a közvélemény széles rétegeire, mert abban a meggyőződésben élnek, hogy a monarchia külön béke kérésével elérik, hogy az entente kedvezőbb fogja kezelni a békekonzferencián Ausztriát és Magyarországot, mint hogy ha Németországgal együttesen lépne fel. Különösen a cseh és délszláv pártok körében fogadták udvaralgással a monarchia békelépését, főleg azért, mert ez a Németországtól való elszakadást jelenti. Ezzel szemben a német pártok körében, amelyek a Németországgal való szövetség törhetetlen hitét, nem kellett megelégedést a jegyzék. De különösen riasztólag hatott a német nagykövetségen a jegyzék, ahol kijelentik, hogy a monarchia külön béke ajánlata abban a formában, ahogy nyilvánosságra hozták, csak közvetlenül elküldése után jutott a nagykövetség tudomására. Wedel gróf bécsi német nagykövet felháborodásának ad kifejezést a jegyzék felett a *Neue Freie Presse* hasábjain.

Az osztrák parlament német pártjaira a külügyminiszeriumnak ez a lépése, még inkább a Prágából jövő hírek, hogy a csehek átvették a közgazgatás vezetését, nyomasztó hatással volt. A német-osztrák nemzeti tanács végrehajtó bizottsága éppen együtt volt, amidőn a prágai események híre megérkezett. A keresztényszocialisták és szociáldemokraták nyugodtan fogadták a jegyzéket.

A német nemzeti pártok tegnap késő este ülésre ültek össze és hivatalos kommunikét adtak ki, amelyben tiltakozásuknak adnak kifejezést amiatt a több miatt, ahogy Andrassy Gyula gróf külügyminiszter Wilson jegyzékére válaszolt.

— Andrassy Gyula gróf — mondja a kommuniké — Magyarország-ból jött és sem a német birodalmi kormányval, sem a német nemzetgyűlés végrehajtó bizottságával nem lépett érintkezésbe, mielőtt a válaszigjegyzéket elküldötte. A német nemzeti pártiak is a legélelkebben üdvözlik a béketárgyalásokat, mégis szükségesnek tartják, hogy felháborodásuknak adjanak kifejezést Andrassy Gyula gróf egyoldalú eljárása felett. Annak ellenére, hogy a német katonák az Alpesebben és a Kárpátokban a mi oldalunkon harcolnak és Ausztria-Magyarország védelmében érdekében vérüket áldozták, Andrassy megsértette a formát és a Németországgal való megállapodás nélkül fordult Wilsonhoz. E minősíthetetlen eljárás ellen a leghatározottabban tiltakoznak és már most kijelentik, hogy a német nemzetgyűlésen arra törekednek, hogy Német-Ausztria önrendelkezési joga megóvassék és hogy a béketárgyalásokkal egyetértésben járjunk meg.

SIMPLON KÁVÉHÁZAT

(József-körút 3) nov. 1-én átveszem személyesen vezetem. Esténként a csilló **Vidék Sándor** és **Jósi** műszikálnak. Kiváló tisztelettel: **PETŐ GYÖRGY** kávé a Fiume-kávéház volt tulajdonosa

Lansing tárgyalása a francia, angol és olasz nagykövettel House ezredes tanácskozása Clemenceauval

A DÉLI HIRLAP tudósítójától

Genf, október 29.

Washingtonból táviratozzák, hogy Lansing külügyi államtitkár tegnapelőtt fogadta a francia, angol és olasz nagyköveteleket és megismertette velük a német kormány fegyverszüneti ajánlatát, továbbá a Németország és Wilson között e tárgyban folyó jegyzékváltás anyagát. Lansing közléseit olyan kommentárokkal kísérte, amelyek arról tanuskodnak, hogy az Egyesült-Államok diplomáciája komolyan akarja a békét.

Párisból jelentik, hogy tegnap délután az Elyséében Poincaré elnöklésével minisztertanács volt. House ezredes hosszabb megbeszéléseket folytatott Clemenceauval.

Horvátország egységesen lép fel Magyarország ellen

A horvát katonaság a zágrábi Nemzeti Tanács mellett — Tüntetések Zágrábban Magyarország ellen — A zöld káder garázdálkodása

Zágráb, október 29.

(A Déli Hírlap tudósítójától.) A délszláv nemzeti állam megalakulása tegnap este valósággá vált: Zágrábban megalakult a délszláv nemzetek központi kormánya, amely haladéktalanul kezébe veszi a délszláv területek katonai és polgári igazgatóságát. A katonaság az egész vonalon készséggel alárendelte magát a zágrábi Nemzeti Tanácsnak. *Sujarics* zágrábi katonai parancsnok és *Mihajlevics* honvédeke-reületi parancsnok tegnap megjelent a Nemzeti Tanácsnál és az egész fegyveres erőt a tanács rendelkezésére bocsátotta. A zágrábi horvát honvédeke-reület már fel is eskették a horvát zászlóra és hűséget esküdtek a Nemzeti Tanácsnak is.

A Nemzeti Tanács most már Horvátország összes politikai pártjait magába olvasztotta. Tegnap *Pejacsevics* Tivadar értesítette a Nemzeti Tanácsot, hogy az unionisták elhatározták csatlakozásukat. A Frank-párt is ugy Horvátországban, mint Boszniában egyaránt proklamálta a horvát nemzeti tanácsba való beolvadását. Ezzel Horvátországban eggyelőre megszűnt minden politikai elkülönülés és az egész nemzet egységesen lép fel Magyarországgal szemben és annak idején a béketárgyaláson.

A nemzeti tanács mindent elkövet, hogy az országban a rendet és nyugalmat fentartsa, de Szlavóniából érkezett jelentések szerint a katonaszökevényekből alakult ugynvezett zöld káder garázdálkodása olyan hatalmas méreteket öltött, hogy valószínűleg nagy expedícióra lesz szükség megfékezésükre. Számos szlavóniai és szerémségi falut és várost kifosztottak és felgyújtottak. Pozsega, Pakrác, Gyurgyevác, Szlatina, Susino és Szucho-polje lángokban állanak. A garázdálkodó bandák előbb minden katonai raktárt, minden üzletet és gyárat kiraboltak, azután felgyújtották az említett városokat. Pozsegát a 27. horvát honvédezedrek katonái gyújtották fel, miután saját katonai raktáraikat megdézsmálták. Az újonnan épült Nasiei Tanningyárat is felgyújtották.

A zöld káderek garázdálkodása a legnagyobb rémületet keltette a szlavóniai magyarság körében, amely ezrével menekült a Dráván át Magyaror-

ságba. A horvátországi magyar vasutasok minden felszerelési és berendezési tárgyat vonatra rakták és két különvonaton Baresba szállították. Ezen a vonaton menekültek azok az osztrák és magyar tisztek és katonák is, akik a forradalmi hangulat és a zavargások miatt nem akartak Horvátországban maradni. Budapest felé a forgalom ma még fennáll, de Brod felé már nem közlekednek a vonatok.

A Nemzeti Tanács a legerélyesebben készült szembeszállni a garázdálkodókkal. Eggyelőre megbízottakat küldött a veszélyeztetett helyekre, hogy nyugalomra és rendre intse a zavargókat, de ha a rábeszélés nem használ, el van szánva arra, hogy a nemzeti gárda segítségével teszi értelmetlenné őket.

Zágrábban tegnap Andrassy jegyzékének elküldése alkalmából nagy tüntetések voltak. Andrassy jegyzékében a monarchia kapitulációját látják, amely a délszláv nemzetet azzal a reménnyel tölti el, hogy most már a benső konszolidáció után kívülről is biztosítva van a délszláv állam tényleges megalapítása. A zágrábi tüntetések élesen magyarelleses jellegűek voltak. A közhivatalokról letépték a magyar zászlót és a címert és horvát lobogót tűztek ki helyükre. A tömeg követelésére a tisztek és katonák lestezték sapkájukról a K-betűs rózsát. Az udvari szállítók átfestették a kettő sást és a magyar címet.

Este a tömeg körmenetben vonult végig a városban és lelkes hangulatban élte az új délszláv államot, de komoly zavargások nem voltak. Ejjel már a nemzeti tanácsra felkészült horvát tisztekből és katonákból álló őrségek tartották fenn a rendet a városban.

Boszniában a szociáldemokrata pártban nincsen egyetértés arra nézve, hogy elismerjék-e a Nemzeti Tanácsot, vagy pedig a szovjetköztársaság mintájára bolsevik köztársaságot alakítsanak. A bolsevik pártiak ezidő szerint kisebbségben vannak.

Zágráb, október 29.

A horvát szábor ma délelőtt tíz órakor gyűlt össze utolsó ülésére. Ezen az ülésen mondják ki a horvát magyar kiegyezés érvénytelenítését és a délszláv állam megalakulását.

Bécsi magyar tisztek a magyar ezredek hazaküldéséért

Bécs, október 29.

(A Déli Hírlap tudósítójától.) A bécsi magyar tisztek küldöttségét szándékoznak meneszteni *Stöcker* Steiner báró hadügyminiszterhez akitől a magyar katonaságnak Magyarországra való visszahelyezését fogják kérni.

Aréna kávéházban

Damjanich-utca 51. November 1-től Moricz Laci új primás és hegedű humorista játszik. Meleg vacsora

Spanyol nátha

ellen ajánlatos a közzétett

Dékány-cognac

Dékány Péter és Társa, Budafokon.

Fogyókó munkásoknak

fenntartott étkezés vararolhat Koch Partikárházban Csengery-utca 1. sz.

"LILI" gallér, kezelő

impregnáló-szer. — Egyszeri bekenéssel megtakarít tiszteri

mosást. Minden hasonló szert felülmél. — Utánzatoktól óvakodjunk. Kapható mindenütt Gyár: Budapest I. Királyhágó-u. 12

Spanyol-járvány

ellen fertőtlenít Ditrichstein Tel. 110

LEJÁTSZOTT VAGY TÖRÖTT HANGLEMEZEK

Árta-ként 150 Ft-ért megvásárolhatók WÁGNER „HANGZSERKIRÁLY” Budapest, V. H. József-körút 13. szám Tel.: IX. körút Balay-utca 18.

DUGÓT

új és használt páncélzetet legmagasabb aron valószínű előzetes megvizsgálás és tisztítás után dugógyár Budapest, Alpar-utca 10. szám

Ajánlunk

azonnali szállásra, budapesti rak-tárunkról priam, zöldsztű, kristályos

vasgálicot

100 kg-éért 60 K-ás árban.

Hazai Kereskedelmi és Forgalmi R.-T. Budapest, V., Akadémia-u. 20.

Sürgöncim: „GROSSIST” Telefonszám: 113-66.

DR. FÜREDI

v. tiszti és pénztári főorvos, rendel férfi és női betegség ellen. Budapest, Bábóci-ut 32, I. emelet.

Tisztelt vevőimhez!

A pillanatnyi kedvezőbbnek látszó alkalmat felhasználva, sikerült egy nagyobb tétel kiváló minőségű ruha- és bluzselymet beszereznem, amelyet t. vevőimnek az eddiginél lényegesen olcsóbb árban fogom e hó 29-től kezdve rendelkezésükre bocsájtani.

BRANNER ÖBÖN

NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST, BÉCSI-U.

Nagybanl árait viszonteladók és ruha szalonok szíves figyelmébe ajánlom.

Végleg kiélesedett a politikai helyzet

parlamentari pártok elgáncsolták Károlyi miniszterelnökségét — József főherceg eddig eredménytelenül tárgyal — A Nemzeti Tanács nem alkudozik

(A Déli Hírlap tudósítójától.) Riesztrán huszonnyolc éves bádogos és vé, valamint Kreszmetik Sándor — **Életkora még ismeretlen** — Pesten, a Ferencz József-téren ma este hősi halált haltak. Az el- még nincs Budapesten, még valahol ország határán szólnak a puszkák, a magyar ügynek mégis halottai vannak. Halottai, akik hősi halottak, mert magyar ügyért estek el, vérük több ömlött az önálló, a szabad és ön boldog Magyarországért, mint soknak a vére, akik magyarok, százezrek számára, talán milliónyian veszték el az olasz földön, Oroszországban, Romániában, Ázsiában.

Nincs szó a méltóság és a gvászvarán kívül, amelyvel a Lánchídnál ma este történeteket elmondani lehetne. A tömeg, amelynek nagyobb rész egészen fiatal gyerekekből, lányokból és asszonyokból állt és amelynek élén a politikát csak egy- két név képviselte: békés indulattal, a legjobb szándékkal, gyanútlanul igyekezett fel a Várba. József főhercegre, aki iránt még tegnap is — világáramlatok nagy ütközéspontján — bizalommal voltak. Ennek a lelkes, jó- hízlomú és ártatlan tömegnek szegezte neki legveret a végső rángatózó Wekerle-Tisza-uralom. Mi gvászoljuk az elesetteket és a sebesülteket, de tudjuk, hogy ennek az ütközetnek a veszesei éppen azok, akik sortüzzel rúszolták meg a csendes pesti éjszabát: a lopott pénzen összevásárolt beszteien parlamenttel takarozó, az országot romlásba kergetni igyekvő oligarcha-uralom.

*
Beestelen az a parlament, amely el- léri, hogy egy Wekerle Sándor így garázdálkodjék még most is a nevében. Ki emlékeznék még reá, hogy egy ilyen nevű, elvándorolt ember volt teljes hatalmu ura Magyarországnak? Mint valami gonosz, undorító álom rémlik föl ez a név és a tagbaszakadt alak, miha a messze múltból nézne vissza rák jésztően, Ki emlékeznék még reá? És ki hinné el, hogy ez a pöffeteg nagyság még mindig parancsol, még mindig Magyarország felelős miniszterelnöke.

Igen, ez a lehetetlenség lehetséges. Egy ember, aki nem egyszer, de tíz- szer bukott meg a politika egyébként nem kéayes erkölcsü világában, akil elküldött a király, akivel nem áll szóba ellenség, akinek a lehelletét sem hiszi el Magyarországon senki, aki nem kell senkinek, ez az ember még min- dig az élén áll Magyarország ügyeinek

és viszi, ragadja az országot magával a — romlásba.

Egyebet is merészel. Tegnap este, miközben a Ferenc József-téren — mi- lyen stilszerű, hogy éppen ezen a téren játszódott le a ferenc-józsef uralom és kormányzás szellemének olyannvira megfelelő tragikus jelenet — mialatt a Dunaparton az ártatlan emberek vére párologt a hideg októbervégi éjszaká- ban: Wekerle az öklét rázta annak az örömtanyának a zárkörű helyiségé- ben, amelyet a munkapárt és Wekerle pártja rendeztek be piszkos szerelmük számára. Arról fogadkozott ez az el-

A Nemzeti Tanács csak tiszta Károlyi-kormányt engedélyez

József főherceg tegnapi tanácskozá- sai késő estére már-már avval a re- ménységgel kecsegtettek, hogy sikerült neki a baloldali pártok közös kor- mányalakítására a megfelelő tárgyi alapot megtalálni. Azon a megbeszélés- sen, amelyet a baloldali pártok vezeterei Károlyi Mihályval együtt esti kilenc óra tájt József főherceg asztalánál folytattak, az a terv alakult ki, hogy Károlyi Mihály gróf elnöklété alatt a szocialista és radikális elemek részvé- telével a balközép három tagja is részt vegyen a kabinetben.

A megoldásnak ez a terve nem elő- szőr vetődött föl. Szombat este, mikor Károlyi Mihály gróf miniszterelnöksé- gének lehetősége először vált komollyá, akkor is arról volt szó, hogy kabinet- jébe a pénzügyi, kereskedelmi és föld- művelésügyi tárcákra Andrássy Gyula előterjesztése alapján három szakem- bert vesz be. Ez vetődött föl tegnap is és ilyen alapon előzetes megállapodás is történt, Károlyi a megállapodáshoz csak feltételeken járult hozzá. Felemlí- tette, hogy a tárgyalások állásáról a Nemzeti Tanácsnak kell jelentést tennie és a Nemzeti Tanács lesz hivatott a kérdésben a döntést megtenni.

Ezzel az értekezlet József főherceg- gel véget ért és Károlyi Mihály a Nemzeti Tanács permanens ülésére ment, a baloldali politikusok pedig szintén együttesen távoztak. A meg- állapodás az volt, hogy Károlyi az eredményről Hadik-Barkóczy Endre gróf lakásán informálja az érdekel- teket.

A Nemzeti Tanács nem fogadta el a feltételeket és ezzel meg is dőlt a Károlyi kabinetalakítás lehetősége, ex- uttal három nap alatt másodszer. A Nemzeti Tanács állásfoglalása ebben a kérdésben szigoruan bizalmas volt. Az éjjeli órákban még nem ismerték a Nemzeti Tanács döntését, ismét a Károlyi kabinet alakulásáról beszél- tek, de ez a hír nem bizonyult reg- gelre igaznak.

A Nemzeti Tanács nem bizza másra a programját

Éjjeli ülésén a Nemzeti Tanács, miután fölhaborodással bélyegezte meg az október vérengzést, a poli-

kergetett, de menni és eltűni semmikép- sem akaró „államférfi“, hogy majd ez- után igazán szigorú lesz. Hosszabb be- szédet mondott és szószerint ezeket mondotta:

— Eddig nem jártam el teljes szí- gorral. De ma, midőn biztosítékom van, hogy a rend fentartására irányuló tevékenységem nem fog ellenkező áramlat által felváltatni, ígérem, hogy a leghatározottabban fogok eljárni.

Ezeket mondotta Wekerle Sándor. Gyorsírói följegyzések szerint az új párt élénk helyesléssel, tetszéssel, sőt lapssal jutalmazta ezt az alávaló nyi- latkozatot. Csak természetes, hogy Tisza István is megveregette helytartó- jának a vállát és gunvoson emlékezett meg a lelkek mai lázáról, amelyet for- radalmi paródiának nevezett.

Tisza István, ez a vak Cyklop nem tudja, mit beszél. De Wekerle Sándor nagyon jól tudja, hogy mi az, amit ő cselekszik, Beestelenség.

tikai helyzetet beszélt meg.

Megállapította a Nemzeti Tanács, hogy a kibontakozás alapjául felsőbb helven is a Nemzeti Tanács prolamá- ciójában körvonalazott programmal fogadták el. A logika azt követelné, hogy a Nemzeti Tanács tagjaiból ala- kítsák meg a kormányt. Egyes hatalmi vágyban szenvedő, lelkiismeretlen em- berek azonban ellopták a Károlyi-párt és a Nemzeti Tanács becsületes tulaj- domát, kisajátították programjukat és ennek alapján maguknak követelik a kormányhatalmat. A Nemzeti Ta- nácsnak erős meggyőződése, hogy ezek a kompromittált emberek nem fogják végrehajtani ezt a programot. Nem hiszi, hogy azok a politikusok, kik állandóan megakadályozták a Nemzeti Tanács legbecsületesebb szán- dékait, most becsületesen és fönntar- tás nélkül magukévá tették ezeket a programpontokat. Tudja a Nemzeti Tanács azt is, hogy ezen vállalkozásá- nak súlyos, esetleg végzetes követke- ménnyel lesznek az ország szempontjá- ból. Nagyon könnyen megtörténhetik, hogy, bár a legnagyobb áldozatokra is hajlandók a hatalom kedvéért, nem állna majd velük szóba, mert az entente személyi garanciákat is köve- tel a tárgyi megállapodások keresztül- vtelére. A Nemzeti Tanács minden- esetre szigoruan órködni fog és ko- molyn elhatározása, hogy a kellő pill- lanatban azonnal a cselekvés terére lép.

A király szerdán jön vissza Gödöllőre

A király visszautazása dolgában még nem történt intézkedés, de ud- vari körökben úgy tudják, hogy a király szerdán utazik Budapestre, azután Gödöllőre.

A Hadik-kormány ötlete

A balközéphez tartozó képviselők nagy csoportja még a kora hajnali órákban is ébren volt és várta a Nem- zeti Tanács döntését. Amikor a Ta- nács fentebb ismertetett határozata köztudomású lett, a baloldali képvise- lők ismét a megoldás már többször felmerült módjára gondoltak. Nézetük szerint Hadik János gróf programja a legalkalmasabb a kibontakozásra.

Azt azonban, hogy hogyan képzelik magát a válság megoldását, természetese- sen ma még senki se tudja.

A Wekerle-Tisza-csoport aknamunkája

A 48-as alkotmánypárt arra készü- lödik, hogy a zavarosban halásszon. Mindenáron részt akar venni a hata- lomban. Ezért vetették fel Návay, Se- rényi és egy még ismeretlen politikus nevét, mint akik alkalmasak volnának a válság megoldására. Károlyiék felé természetesen közeledni sem mernek, a balközéphez igyekeznek hozzáta- padni.

Tegnap este négy alkotmánypárti képviselő Polónyi Géza vezetésével megjelent a középpártoknál a nép- párt helyiségében, ahol a tótok meg- mentésének ürügyével kezdtek tárgya- lást. Előadták, hogy ők a tót néphez proklamációt szándékoznak intézni, amelyben, mint a tót kerületek képví- selői tiltakozni szándékoznak az elsza- kadás gondolata ellen. Kérik, hogy a tót kerületek képviselői álljanak össze, komitét alakítsanak és menjenek ki a kerületekbe és ott agítaljanak tervük érdekében. Ezenfelül a külföld tájé- koztatására is figyelmet szándékoznak fordítani.

József főherceg tanács- kozása Wekerlével

(Magyar tudósító) József főherceg tábornagy ma folytatni fogja tanács- kozásait a pártvezérekkel. Délutánra Wekerlével tanácskozott; délutánra több pártvezért kéretett magához.

Prágában a katonaság csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz

Bécs, október 29.

(A Déli Hírlap szerkesztőségétől.) A államhatalomnak a cseh-szlovák nem- zeti tanács kezébe való átadása most van folyamatban és rövidesen be is fejezik. A posta és távírda már a nemzeti tanács kezében van. A rend fönntartásáról a rendőrök és a Sokol- egylet együttesen gondoskodnak. A katonai hatalom is önkéntesen men- tül a nemzeti tanács kezébe. Kaszernau katonai parancsnok és a rendőrség fő- nöke több tiszttel megjelentek a nem- zeti tanácsnál a katonai hatalom át- adása ügyében. Az összes csehországi városokat értesítették a hatalom át- adásáról.

Prágában a legnagyobb rend ural- kodik és mindenütt példás fegyelmet tanusitanak.

A monarchia előtt nem áll más út mint a kapituláció

Berlin, október 29.

(A Déli Hírlap berlini szerkesz- tőségétől) Hágából táviratozzák: A Nieuwe Courant szerint Andrássy azért küldte el olyan gyorsan vá- laszát Wilsonnak, mert az osztrák- magyar monarchia képtelen má- utat választani, mint a teljes kapi- tulációt. A monarchia belátna hogy nem várhat addig, amíg a Német- országgal folyó tárgyalások befeje- ződnek. Az osztrák-magyar külügy- miniszter ma még beszélhet a monarchia nevében, abban a pillá- natban azonban, amikor a fegyver- szünetet megkötötték, a békefelte- telekről a monarchia hatalmáin be- lül megalakult nemzeti államok maguk fognak dönteni.

HIREK

A DÉLI HIRLAP TELEFONSZAMAI:

Felelős szerkesztő József 64-46.
Szerkesztőség: József 63-50, 62-52,
64-48, 64-47.
Interurban b. 126.
Kiadóhivatal igazgatója: József 63-51.
Kiadóhivatal: József 64-50.
Közgazdasági szerkesztő: József 64-49.

Gyász és tiltakozás

Ma délelőtt tíz órakor a gyász és tiltakozás jeléül minden munka megállt egy félórára Budapesten. A Nemzeti Tanács az éjszaka folyamán kiadott felhívásában felháborodva, egész Magyarország nevében megbélyegzi azt a gonosz vérontást, amely a régi korok bünhős rend alias boszormúja volt s amelyért nem fog elmaradni a megtorlás. Könyves szemmel és ökölbe szorított kézzel áll ebben a komor félórában a főváros egész dolgozó népe diszörséget azok véres holttesténél, akik elsőnek haltak hősi halál az új, holnap Magyarországiért. A gyásznak szomorú félórája ez, de egyben a keserű harag is, amely össze fogja morzsolni azt a gyilkos és gyilkosságra felbújtó hitvány társaságot, amely az ország elárulása, békés és fegyvertelen polgárok ellen intézett orgyilkosságok árán akarja továbbra is fentartani átkos uralmát. Fenyegető és vérszótól fenséges az ünepélyes félórának lesz komor díszé annak a két egyszerű ravatálnak, amelyen a magyar szabadság, a népesség és béke első vértanúi fekszenek, csendőrgolyótól átütöttek, rendőrkardtól megszabdaltak. Az ő véres emléküik száll előttünk, mikor a jövőd felé vezető uton megdöbben az új Magyarország békét hozó légiójának elszánt lépése.

— **Új udvari tanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Ripka Ferenc dr. gázgyári vezérigazgatónak az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **A nagyváradi posta nem akarja felvenni a Károlyt üdvözlő táviratot.** Nagyváradról jelentik: Szacsay Imre vértanu halálának évfordulója alkalmából a Szacsay-társaság tagjai üdvözlő táviratot akartak küldeni gróf Károlyi Mihálynak. A táviradhivatal azonban nem vette fel a sürgőnyt, hivalkozással a kereskedelmi miniszter rendeletére, mely szerint üdvözlő táviratokkal nem szabad a postát megterhelni. A társaság kíváncsi volt arra, hogy minden esetben ilyen szigorúan tekinthet-e a rendeletet s egyik tagja táviratot szerkesztett, amelyben Tisza István grófot üdvözi, amiért belépett a 48-as pártba. Ezt a sürgőnyt a táviradhivatal szó nélkül felvette.

— **Új kormánybiztos.** A kormány Eötvösi Olivér főispánt Krassó-Szörény vármegye területére kormánybiztosá nevezte ki.

— **Ferenc József borbélyja.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Verdes Árpád udvari fodrásznak sok évi munkássága elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta. Verdes szolgálat ki tudvaevően az elhunyt Ferenc József királyt, ha Budapestben időzött.

— **A mezőgazdasági gépek tájékoztató ára.** Az országos központi árviszsgáló bizottság megállapította a különböző gyártmányú mezőgazdasági gépek tájékoztató árát. Az árjegyzéket a hivatalos lap mai száma közli.

— **Károly király konyhája.** A magyar királyi, illetve osztrák császári udvar háztartásához szükséges élelmiszerek nagyrészt eddig is Magyarországból fedezték. Minden csütörtökön rendszerint több vagonrakomány zöldség és husnemű indult utnak Bécs felé. A budapesti zöldség- és gyümölcskereskedők szindikátusa kapta rendszerint a megbízást a Közlekedési Hivatal útján a zöldségfelék szállítására, a vadhúst és baromfihúst pedig nagyrészt Aranyossy András nagycsarnoki vadkereskedő szolgáltatta Károly király és udvara számára. Most, hogy az egész udvar Bécsből Gödöllőre költözött, az egész udvartartást Budapestről látják el. Naponta nagyobb mennyiségű élelmiszert visznek az udvari teherkocsikon Gödöllőre. Rendkívüli királyi látogatások alkalmával a főváros élelmiszerüzemei is kísérik az udvart élelemmel. Így például a koronázási ünnepély alkalmával a nagydiszében szükséges lisztet, zsírt, burgonyát és sertéshúst a főváros adta. Beavatott helyeken beszélik Károly királyról, hogy amikor átvette az udvartartást, legelső gondja az volt, hogy nagyban csökkentette a konyha üzemét. Redukálta az adagokat és egyszerűsítette az egész menüt, ami bizony különösen a jövedégyűjtő lakúknak nem igen tetszett és a főszakácsokkal való bizalmaskodás eszközével próbálták az uralkodó akaratán kifogni és amikor látták, hogy ezzel sem tudnak célhoz jutni, többet otthagyták a szolgálatot. Károly király általában kisebb létszámú udvartartást vezet, mint Ferenc József vezeteit. De még így is rengeteg mennyiségű élelmiszert fogyasztanak el. Az udvartartás tagjait a jegyrend szer és fejadagok rendelése nem kötelezi és az élelmiszerek beszerzése nem kis gondot okoz az udvartartásnak, mert az udvartartás mindenből csak a legjavát válogatja és nem egyszer megtörténik, hogy egész vagonrakomány élelmiszert visszaküldenek, mert nem a legkifogástalanabb prima áru.

— **Temesvár az önálló és független Magyarország mellett.** Temesvári tudósítónk táviratozza: Temesvár törvényhatósága ma tartott közgyűlést, melyen a bizottsági tagok teljes számban megjelentek, a város tanácsa hét pontból álló javaslatot tette elő. E szerint a város közönsége sóvárogva várja a világháború borzalmait szenvedéseinek megszüntetését, kívánja a nemzet önálló fejlődését tartósan biztosítani béke azonnali megkötését. A magyar csapatoknak a hazai megvédésére nyomban hazahozatást. Állást foglal Magyarország teljes állami függetlenségének törvénybeiktatása mellett. Hagaszkodik az eretnes hazai egyesítéshez és területi egységéhez, de kívánja a nemzetiségek teljes egyenjogúsítását. Követeli az általános, egyenlő, tisztes választójog beiktatását, új választások kiírását kívánja a cenzura eltörlését, az egyenlőségi gyűlékezési szabadság törvényes biztosítását. Követeli, hogy a parlamenten kívüli pártok bevonásával demokratikus nemzeti kormányt nevezzenek ki. Temesvár közgyűlése hosszas tapssal, éljenzéssel és egyhangú lelkesedéssel fogadta el a tanács javaslatát. A bizottság tagjai felálltak helyükről és a Himnuszot énekeltek. A közgyűlésen Skutecki Miksa bizottsági tag kérdést intézett a főispánhoz és a polgármesterhez, hogy a város területét nem fenyeget-e ellenséges invázió. Körösi György főispán válaszolt, hogy a területet nem fenyeget semmi ok. Illetékes helyen megnyugtatták, hogy a déli határra kizárólag magyar csapatokat küldnek az ország védelmére.

— **A magyar szakmunkásokat még mindig Csehországba vezénylik.** Aradról jelentik: A hetedik hadtest területéről a fegyveres szolgálatra alkalmatlan szakmunkásokat a békéscsabai gyűjtőállomáson gyűjtik össze és innen vezénylik el a különböző iparvállalatokhoz és gyárakhoz. A gyűjtőállomás egészen a legutóbbi időkig a 102. cseh ezred parancsnoksága alatt állott, aminek az volt a következménye, hogy magyar vállalatok alig tudtak szakmunkást kapni, mert a cseh parancsnokok a munkás transzportokat rendszerint Prága felé irányította. Hosszas utánjárás után sikerült kijárni, hogy a cseh ezredet elvezényelték Csabáról, s helyébe a szegedi 16. pótzászlóalj rendelték ki. A helyzet azonban ennek ellenére sem változott. A magyar vállalatok hiába fordulnak Csabára munkásért, a pótzászlóalj parancsnoka ridegen visszautasítja őket, ugyanakkor azonban eleget tesz a cseh megkereséseknek s így megtörténik az a hallatlan dolog, hogy magyar munkásokat adnak egy olyan államnak, mely magát velünk szemben hadállapotban levőnek tekintti! Haladéktalanul be kell szüntetelnünk a prágai vezényléseket, sőt gondoskodni kell arról is, hogy a Csehországban dolgozó összes magyar munkások mielőbb hazajöjjenek.

— **A debreceni vasutasok beléptek a szociáldemokrata pártba.** Debreceni tudósítónk jelenti: A debreceni vasúti tisztviselők és vasúti alkalmazottak tegnap este az Arany bika mozgószínház helyiségében nagygyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy valamilyen belépnek a szociáldemokrata pártba. Kimondták, hogy elfogadják és teljesen magukévá teszik a magyarországi szociáldemokrata-párt teljes programját, felhívják a pártot egyetemes vasúti szakszervezet létesítésére. Kimondták továbbá, hogy érdekeik csakis egy szabad, teljesen független Magyarországon látják biztosítva és csatlakoznak a Magyar Nemzeti Tanácshoz. Bernát Sándor főmérnök, Turóczi István dr. ítélőbíró, Székely Jenő műhelymérnök, Tottini Andor főellenőr, Hegedűs János mérnök, Nánás Ferenc irodakezelő és Reisinger Gyula mozdonyvezető lelkes beszédben jelentették be csatlakozásukat a határozati javaslatához. Ezután Juhász Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő mondott beszédet a politikai helyzetről. Végül a nagygyűlés elhatározta, hogy táviratilag értesíti Károlyi Mihály ardról a Nemzeti Tanácshoz való csatlakozásukról.

— **Fölmentett főispán.** A király Hammersberg Lászlót, Abauj-megyé és Kassa város főispánját ottól az állásától fölmentette s a főispáni teendőket ideiglenes ellátásával Gedeon Aladárt, Miskolc főispánját bízta meg.

— **Hősi halál.** Besztercebányáról jelentik: Mageri Gyula I. osztályú m. kir. csendőrmester, a koronás ezüst érdemkereszt és a koronás vaséremkereszt tulajdonosa, aki négy év óta teljesít Szerbiában szolgálatot, serb földön, szerb rablók által vívott harcokban, 34 éves korában, a front mögött elesett.

— **Aki a szegény emberek kenyerét drágította.** Görög Julianna Aradi-utca 38. szám alatti kávémérő és kifőző ellen panaszt tettek, hogy üzletében egy ötédekás barna kenyérszletért rendszeresen huszonnyolc fillért számított, holott minden kenyérszletvényre hét dekát köteles adni, melyért nyolc fillért többet nem számíthat. A VI. kerületi kapitányvágon Görög Juliannát ezért tíz napi elzárásra és ezer koronára ítélték.

— **Új gramfon-lemez.** „Huzzad szót a függőny” és a „Budapesti telefon”, a „Nagysádkám” remek dalaival kizárólag Sternberg hangszergyárában kapható. Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. Csakis 8 lemezre készített.

A nemzeti forradalom világforradalom (1848-19)

BEREGI OSZKAR
szenczi előadása a világszabadság küzdelmeiből, a Royal Apollóban november 10-én szombat délután, jegyek a Színházi Életboltban (Erzsébet-körút 29) és a Royal Apollóban kaphatók.

Az Ernst-Múzeum aukciói, Budapest

VI. Errekes antik szőnyeg aukció. Kiállítás: 1918. október 21-től november 2-ig. 1918. november 3-án. Az Ernst-Múzeum K. 3.-. Előzetes jelentés.
VII. Dr. Balassa Istváné gyűjteménye. VIII. Különböző magángyűjteményekből származó, értékes porcelánműveletek, szobrok, szék u. n. Wien, Meissen, Herold, Köchert, Burg és Brantfort. Fafaragványok, képek, tükör és a magy. kir. iparművészeti múzeumokéinak másolatpéldányai. Kiállítás: november 4-8-ig. Aukció: 1918. november 8-án d. e. fél 11-től 1-ig és d. n. fél 4-től. A gazdagon illusztrált katalógus, amelyet Dr. Braun, Csányi Károly, Dr. Lázár Béla és Dr. Gabor múzeumi igazgatók írtak, megrendelhető Ernst-Múzeumban, Budapest, VI., Nagymező-utca 8. szám. Ár: 1000.

Spanyol nátha ellen

a legjobb az ANACOT-nasztiltás. 1000 (40 db.) K. 1.50. Nagyon erős és hatékony. Utánvét mellett szállít.

Orbán Fivér

arrogancia, Ernő. Páns-u. 10. Tel. 1000.

Ajánlatok a lőrépamag

kerék, hosszúságát, dántát, késgálit, majungaraffiát. Déli magkereskedő, Budapest, Baross-utca 10.

BORAX

250 kg. (tisztá drb. áru) eladási ajánlatok. Borax 69727 sz. alatt Schwarz József hirdetéses irodájában, VI., Andrássy-ut 7.

Szövetlány

és régi borát munkásság foghírozására elvállalom férfiakat kifordít. Widder J., Részváros, IV., Városház-utca. Telefon: 95-73. Alapítvány.

AJÁNLUNK

azonnali szállításra, Budapesti vaktárunkról 50 kg-os horganybádokkannát zsír és méz részarábanként 50 koronás árban, 5 kg-os bádovegért patent felület, darabonként 5 koronás árban.

Hazai Kereskedelmi Forgalmi Részvénytársaság

Budapest, V., Akadémia-utca 2. Sürg.-cim: „Grossist”. Tel.: 113-00.

Beszélőgépek

200 koronától — 1500 koronáig. Dalszöveges, mozgó, arjegyzetű.

IDE NÉZZEN!

Ha igazán kellemesen akar mulatni, hozassa 6 darab cseka lemezeit a most megjelent újabb kacagató trófas hanglemez, melynek a címe:

„UVARI TELEFON”

Alfredo nevetésre készíti a h. üg. től. Ezek közül sora óta jenne olyan orsz. sikert. nem aratott, mint „Ujvári telefon”. A lemez pénzért nem kapható, hanem csupán 6 drb. lejátszott óreg lemez ellenében.

WAGNER „Hangszerkirály”

Budapest, József-körút 10. Fiók: IX., Ráday-u. 18. Telefon József 35-00.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM

FELWATTOS

lámpákkal lehet beüzemeltetni.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrám

lámpákat

— **Tőzsde.** A tőzsde, ha valaha, hát most mutatkozik igazán a közgazdasági élet hőmérőjének. Mindaz a bizonytalanság, nyugtalanság az elkövetkező eseményekkel szemben, ami a magyar közgazdaság minden ágát uralja, hatványozott mértékben jelentkezik a tőzsdei élet képén. Nemcsak a kurzusingadozásokban mutatkozik ez, mert ebben a technikai momentumoknak, a játéknak is sok szerepe van, de abban az idegességben, amely minden nap pontosan másfélóráig sötét peszsimizmussal telíti meg a tőzsde amugy is nyomott légkörét. A közgazdasági életnek a tegnapi napon jelentős eseménye volt. Este 6 órakor, közvetlenül, mielőtt Budapest utcáin a vérfürdő megkezdődött volna, a Gyáriparosok Országos Szövetségében az összes magyar ipari és kereskedelmi érdekképviseletek ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ezekben a reájuk nézve is sorsdöntő napokban a legszorosabb együttműködést teremtik meg a gazdasági és politikai kérdésekben csakis együttes állásfoglalással nyilatkoznak meg. Szükség volt erre, mert a GYOSZ, a Kereskedelmi és Iparkamara és az OMKE közösen a múltban gyakrabban merültek fel nézeteltérések. A gazdasági élet vezetőférfiai úgy érzik, hogy most, amikor a magyar ipar és kereskedelem új utakat fog vágni magának és fejlődésének egész vonala más irányba terelődött, az érdekek oly szorosan összefonódnak, hogy az érdekképviseletek között még nézeteltérésnek se szabad felmerülni. Kétségtelen, hogy ennek az összefogódásnak mihamarabb gyakorlati jelentősége is lesz. Tőzsdei körökben befejezett ténynek tekintik, hogy a magyar banktörvényhozás horvátországi érdekltségének lehető kiküldetéséhez, illetőleg kirovatizálásához. Így a Kereskedelmi Bank már is eladta egy horvát érdekltségnek 800.000 koronáért a zágrábi lóvasút részvényeit. Nagy érdeklődéssel várják a tőzsdén a Náci új elhelyezkedéséről szóló híreket. Ennél a vállalatnál a Hazai Bank a főrészesnyes. A tőzsde további menetére kétségtelenül az utca magatartásának lesz legnagyobb befolyása.

— **A Polgári Serfőző tisztviselőinek mozgalma.** A Polgári Serfőző Résztársaság tisztviselőinek mozgalma változatlanul tovább tart. A vállalat vezetősége a mai idők szelleméhez nem méltó, teljesen antiszociális álláspontra helyezkedik, amennyiben nem is tárgyal a tisztviselőivel. Ez a körülmény nagyon elkeseríti a mozgalomban álló tisztviselőket, akik a háborúban sokat keresett vállalat pontos, lelkiismeretes és becsületes munkásai voltak. A mozgalmat egybéként a Magántisztviselők Országos Szövetsége irányítja és reméli, hogy a vállalat vezérigazgatóit, Tószögi Freund Emilt és Antalt sikerüljön fog szociálisabb belátásra bírni.

— **Tüdőbeteg népszanatórium Debrecenben.** Debreceni tudósítónk jelentti: A város törvényhatósága elhatározta, hogy a nagyerdőn sürgősen tüdőbeteg népszanatóriumot építtet. E célra hat holdnyi területet enged át és 500.000 korona költségei szavaz meg.

— **Az Ember. Góndör Ferenc lapjának 6 heti száma is érdekes tartalommal jelent meg.** Főbb közlemények: *Károlyi Mihály üzenete; Hótzendorfi Conrad, a gorlicei hős; József Jöherceg? — Bankárok rézuralma; Hej Hírdő, Zsembery!* — *A Kubinyi-dinasztia; Kik kontremünálnak a borsón?* — *Feltört pecsétek a Galilei-kőr aiján.* **Az Ember egy számának ára 1 korona.**

— **Több reggelt lapot elkoboztak.** A királyi ügyészség ma reggel elkobozta a *Pesti Napló*, *Népszava*, *Neues Politisches Volksblatt*, *Az Újság*, *Neues Pester Journal* és *Politisches Volksblatt* számait, mert az igazságnak megfelelően közölték tudósítást a tegnapi nap eseményeiről. Ugyancsak elkobozta a *Világ* ma reggeli számát, mert közölte Buza Barnának tegnap este tartott beszédét.

— **Elrejtett ón és vörösréz a lakásban.** Bizalmas utón értesült a rendőrség, hogy Meiszner Izidorné, a Bajnok-utca 25. szám alatti fémöntőde tulajdonosa lakásán és üzletében nagyobb mennyiségű be nem jelentett fémeket rejtget. A detektívek találtak is a lakásán ezer kiló elektrikus vörösréz hulladékot, továbbá tizenegyle métermázsát ónt, amelyekről megállapították, hogy maximális áron felül árusította. Ugyancsak itt lakott Ehrenthal Gyuláné is, akinek lakásán szintén kilencven kiló ónt találtak a detektívek. A VI. kerületi kapitányságon került ezen ügy tárgyalásra, de a bizonyítás kiegészítése végett Laky rendőrkapitány az elkövetőket máskorra halasztotta.

— **Uj táblabíró.** A király Bács megyei Imre dr. nyugalmazott járásbírónak ítélőtáblai bírói címet adományozta.

— **Letartóztattak egy veszedelmes szállodafosztogató handát.** A rendőrség letartóztalta Váradt Béla katonaszökevényét és társait, amint egy bécsi elközlő szállodában el akarták lopni az értékesebb berendezési tárgyakat. A betörőkben igen veszedelmes szállodafosztogatók jutottak a rendőrség kezére és saját bevallásuk szerint több bécsi és budapesti szállodát fosztottak ki. Váradt és két társát, akik szintén katonaszökevények, átadták a budapesti katonai hatóságnak, a handához tartozó nő pedig átkísérték a budapesti ügyészséghez.

— **A 15-ik huszárezred özvegyeit, árváit és rokkantjait segélyező egyesület** október 25-ikén tartotta első közgyűlését Nyiregyházán. Elnökké: Mikecz Dezső min. tan. alispánt, alelnökké: Fejérváry Béla ezredes, dr. Benes Kálmán polgármestert és Bossányi Rudolf alezredes választották.

— **A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének ügyei.** A köztisztviselők szövetkezett ellenzéke szombat esti értekezletén választotta meg a bizottság tisztikarát, amelynek feladata lesz a rendkívüli közgyűlést összehívni és az akció vezetését intézni. A szövetkezet lemondott igazgatósága hangulatokeltő körlevelekben igyekszik cáfolni a *Déli Hírlap* által ismertett sulyos visszaéléseit, a körlevelek ellenére azonban a tagok egyre tömegesebben csatlakoznak a purifikáló mozgalomhoz. Legutóbb a törvényszék, mint cégbírótság eljárást indított az igazgatóság ellen, mert bebizonyosodott, hogy a június 9-iki közgyűlés jegyzőkönyvét még mindig nem terjesztették be és így a közgyűlésen megválasztott hat igazgatósági tag törvény ellenére gyakorolja jogait. Ugyanezen a közgyűlésen már sulyos vádakat emelt Záborszky Ernő a vezetőség ellen, amelyek mindeddig nincsenek megcáfolva. Az ellenzéki bizottság egyik ülésén megjelentek az árvizsgáló-bizottság detektívjei is, akik az ott elhangzott vádak alapján és iparendély nélküli kereskedelmi ügyletek kötéséért vizsgálatot indítottak a szövetkezet ellen.

Az új politikai helyzetről konferál

NAGY ENDRE

nov. 7-én, csüt. este, fél 6-kor a Zenekadémiában. Jegyek a Színházi Élet boltjában (VI. Erzsébet-körút 29. szám) és a Zenekadémiában kaphatók.

A francia fronton küzdő magyar és osztrák ezredeket visszavonjuk

A DÉLI HIRLAP bécsi szerkesztőségétől

Bécs, október 29.

Politikai körökben ma határozott formában elterjedt az a hír, hogy mihielyt az entente megkezdte Ausztria-Magyarországgal a fegyverszüneti tárgyalásokat, a francia fronton küzdő összes magyar és osztrák csapatokat visszavonjuk.

Vázsonyi Kormánybiztos az ország szénellátásáról

Még Kapunk szenet Ausztriától és Németországtól — Szigoruan ellenőrzi a szénfogyasztást

(A *Déli Hírlap* tudósítójától.) Ma fölkerestük Vázsonyi Jenő máv. igazgatót, a szénügyek országos kormánybiztosát, hogy érdeklődjünk, hogy a tél küszöbén és a mai nehéz viszonyok között az ország szénrel való ellátása biztosítva van-e. Elsőben megkérdeztük, hogy Homann osztrák közmunkaügyi miniszter nyilatkozata, ami szerint megszüntette Magyarország számára Ausztria a szénszállítást, megfelelő-e a valóságnak? A kormánybiztos erre nézve a következő nyilatkozatot tette:

— Az én tudomásom és értesülesem szerint Homann osztrák miniszter nem tett olyan nyilatkozatot, hogy Magyarország számára a szénszállítást megszüntette volna. Állandóan jön szén Ausztriából. Ha kisebb mennyiség is, mint amennyit várunk, azonban nem politikai okok miatt, hanem vasútforgalmi közlekedési akadályok következtében. A Németországgal folytatott tárgyalások is befejeződtek és Németország ezideig teljesen megfelelt a vállalt kötelezettségnek.

Ezután aziránt érdeklődtünk, hogy a szénfogyasztás további korlátozása

elkerülhető lesz-e? A kormánybiztos a következőket mondotta:

— A meglévő korlátok a rendőrség útján szigoruan ellenőrzés alatt tartva a tényleges fogyasztást meg kellene határozni és ebben a tárgyban legközelebbi hírdelményt is bocsátunk ki. Azok a célok, akik nem látják be, hogy báhoru van és hogy az ország szénrel való ellátása csak a legnagyobb erőfeszítéssel tartható egyensúlyban, igen szigoruan fogunk eljárni. Akik a rendelkezéseket semmibe sem veszik, azoknál a gáz- és villamosszolgáltatást megszüntetjük.

— Lépéseket teszünk azok ellen is, akik a kiutalt szénmennyiséggel visszaélnek, amennyiben a saját használatukra adott szénrel üzérkednek vagy az ipari célra kiutalt szenet nem a megjelölt célra használják fel.

A kislakások szénrel való ellátásáról ezeket mondotta a kormánybiztos:

— Gondoskodás történt arról, hogy a fővárosban az egy- és kétszobás lakások szénrel való ellátása, úgy mint eddig, ezután is, lehetőség szerint zavartalanul történjék és a szénjegyeket beváltásuk.

Adler Frigyes a napokban kiszabadul

Bécs, október 29.

(A *Déli Hírlap* tudósítójától.) Az igazságügyminiszter értesítést adott, hogy tegyének előkészületeket Adler Frigyes szabadonbocsátására. Eszerint Adler Frigyes a napokban elhagyhatja a fogházát.

A délszláv és a német nemzeti tanács is átveszi a közigazgatás intézését

Bécs, október 29.

(A *Déli Hírlap* bécsi szerkesztőségétől.) A parlament folyosóm, annak ellenére, hogy a reichsrat nem ülésezett, igen sokan voltak együtt. Az esti órákban érkezett meg annak a híre, hogy a cseh nemzeti tanács átvette Csehországban a közigazgatás intézését. A német nemzeti pártiak illetékes helyre fordultak felvilágosításért, ahonnan eleinte cáfolni igyekeztek, de később beismerték azt, hogy tárgyalások vannak folyamatban a közigazgatás átadásáról.

A mai napra Laibachban várnak hasonló eseményeket, aminők tegnap voltak Prágában. A délszláv nemzeti tanács ma ülésezik Laibachban, ahol átveszi a délszláv területek közigazgatásának vezetését. A csehek és délszlávok elhatározásának hatása alatt a német nemzeti

tanács is át akarja venni Német-Ausztria közigazgatásának vezetését. Arra számítanak, hogy a tényleges átvétel már csütörtökön meg fog történni.

A magyar csapatok magatartása Prágában

Prága, október 29.

(A *Déli Hírlap* tudósítójától.) A Narodni Vybor (nemzeti tanács) tagjait a városban mindenütt viharos ovációkban részesítették. Beszédet intéztek a tömeghez, amelyben a cseh népszabadság napját köszöntötték, egyben azonban nyugalomra is intettek. Nagy tömegek voltak a főbb utcákon és a Vencel-téren, ahol székelyek tartottak. A házakat csobogózták. A helyőrség magyar csapatai kivonultak. Parancsnokuk, megegyezés alapján kötelezte magát, hogy nem tanusítanak ellenséges magatartást a lakossággal szemben, hanem csupán a rend és a nyugalom fenntartásáról gondoskodnak. Altitólag a katonák letépték sapkájukról a fekete-sárga rózsát és helyére piros-fehér-zöld kokárdát tűztek ki. A német kaszinóról és a Habsburg-kávéházról a német felírást eltávolították.

Zsineget
vásároljon Tintner...
sében, Budapest, VII., Dob-ut. 8. Tel.: 110-04.

Andrássy békejegyzéke ellen

Bécs, október 29.

A politikai pártok többsége tegnapra nyitlan állást foglalt Andrássy Gyula külügyminiszter Wilsonhoz intézett jegyzékével szemben. A radikális ellenzéki csoport nem vár gyors eredményt a jegyzéktől. Ellenben súlyosan kifogásolják, hogy Andrássy nem teljesítette Wilson kikötéseit, nevezetesen, hogy a tótokkal és a délszlávokkal a békejegyzék megszövegezése előtt nem tanácskozott. Ezenfelül arra az álláspontra helyezkedett, hogy a cseheknek Magyarország től vármegyéire való igényét elismerte, illetve ahhoz cleve hozzá-

járt. Mindezt pedig úgy értelmezik, hogy Andrássy a bécsi kamarilla karmái közé került, amely Magyarország területi épségének feláldozásával akarja a volt osztrák birodalmat valahogyan megmenteni, vagy legalább is fölbomlását mérsékelni. Csedálják, hogy Andrássy nem látja, hogy ugyanabból az udvari környezetből, amelynek ő egyik eszközeül szegődött, szorb elszakadói törekvéseket táplálnak. Napok óta egy szerb nemzeti tanács föllállításáról hallunk, amelynek egyik vezére Zako Milán munkapárti képviselő.

Entente fegyvereink

szolgáltatását fogja követelni

A DÉLI HIRLAP tudósítójától

Genf, október 29.

Párisból jelentik: A kamara folyosóin tegnap arról beszéltek, hogy Ausztria-Magyarország csak olyan feltétellel kap fegyverszünetet, ha ügyeit, kézfegyvereit és egyéb hadianyagát az entente által elismert és még elismerendő nemzeti államok között felosztja. A felosztásnak az entente ellenőrzése mellett kell történnie. Ugyanígy a biztosítókra van szükség párisi körök felfogása szerint az Adriai kikötőben is.

Kiéhezottott rendőrökkel lövettek a nép közé

A tegnapi esti véres tüntetés részletei

(A Déli Hírlap tudósítójától.) Ötzer méterre tohető annak a tömegnek a kóré, amely tegnap este a Karolyi-párt Gizella-teri lakóhelye előtt a legizgalmasabb hangulatban órákhosszat várta. Nemzeti Tanács tanácskozásának eredményét. Az volt ugyanis a megállapodás, hogy este kilenckor fogják kihirdetni, hogyan döntött a Tanács és mi a teendő. Elmúlt a kilenc óra és a Tanács — mint lapunk más helyén olvasható — még döntést nem hozott. Erre Buza Barna volt országgyűlési képviselő és Fényes László a pártkör ablakából közölték, hogy a Tanács határozatot még nem hozott és felszólították a tömeget, hogy rendben oszadjon szét. A tömeg azonban ennek a felszólításnak nem tett eleget és kiáltások hallatszóttak, amelyek azt követelték, hogy mindnyájan menjenek fel a Várba és ott közöljék a nép kívánságait József főherceggel. Mikor Fényes László látta a hangulatot, arra kérésre nyitotta ki az ablakot, hogy ne a Várba, hanem a Dóltérre vonuljanak, mert ottani impozáns felvonulásukról is értesülni fog a főherceg arról, hogy a nép a Nemzeti Tanács programjának megvalósulását követeli. A pártkörből Fényes László, Buza Barna és Friedrich István le is siettek a térre, hol a tömeg élére álltak és elindultak a Dunapart felé. A tömeg azonban nem volt hajlandó a Dunaparton megállni és az áradat tovább özönlött a Lánchíd felé.

A tüntetők útját legelőször a Vigadóterén felállított katonaság állta el. A tömeg harsányan megélezte a katonákat. Többen odamentek hozzájuk, megölelték és megcsókolták őket. A

második serefalat a Ritz-szálloda előtt ütköztette a katonaság és itt utvanólyan jelenetek játszódtak le, mint a Vigadóterén. A tömeg folytatta útját egészen a Lánchidig, ahol csendőrök, quolócós és lovasrendőrök kivont karddal várták a tömeget. Meg kell állapítani, hogy a csendőrségnek és a rendőrségnek az volt a parancsa, hogy mindenáron, bármibe kerül is, meg kell akadályoznia, hogy a tömeg a Lánchidra jusson. Az emberek nem lágitottak. Eleinte szép szóval kérték a rendőröket, engedjenek utat, ne akadályozzák meg, hogy feljuthassanak a Várba. Voltak, akik összetett kezekkel és könnyes szemmel kérték a kivont karddal álló vagy lován ülő rendőrt, hogy ne állják útját annak, hogy a nép József főherceggel elöl is kifejezésre juttathassa a kívánságát. A kértelésnek nem volt eredménye.

A rendőrök, akik vasárnap óta szüntelenül szolgálatban voltak és alig ettek, talán csak egy kis darab kenyeret, meglehetősen két nap óta nem volt a quomrukban, a lehető legridegebben bírtak a tömeggel.

Jellemző a rendőrök hangulatára a következő epizód: Egy Haluska nevű munkás odaállt az egyik rendőr elé és a következőket kiáltotta:

— Éljenek a derék, becsületes rendőrök!

— Mi közöm hozzá, — mordult rá a rendőr.

A munkás azonban tovább is harsányan élenezte a nyomorgó rendőröket, mire a rendőr bevitte őt a főkapitányságra és ott az udvaron, mint egy vadállat nekiesett és kardjával összevagdalta. Két hírlapíró mentette ki Haluskát a dühöngő rendőr karmai-

ból. A számát a rendőrök nem lehetett megállapítani, mert derékvüket régi mintára kifordítva viselték.

Megtörtént az első attack. A tömeg, mikor látta, hogy nem juthat át szépszóval, tolongani kezdett és ugyiszólván odasodródott a rendőrök és csendőrök sorfalához. Erre megtörtént az első lövés. A rendőrség természetesen azt állítja, hogy a tömeg közül lőtt valaki rájuk. Ez természetesen csak kifogás. Megállapítható és számos szemtanú bizonyítja, hogy az első lövést a rendőrök adták le. A katonák lábhoz tett fegyverrel nézték a jelenetet. Az a két század pedig, mely a főkapitányság udvarán készenlétben állott, zajos elégedettségének adott kifejezést, mikor látta a rendőrök vérengzését.

Azokon a sebesülteken kívül, akiknek névsora alant közöljük és akiket a mentők részestítettek első segélyben, tengetek azoknak a sebesülteknek a száma, akik saját lábukon mentek haza, quogyszertárakban kötötték be magukat vagy pedig orvost hívtak a lakásukra. Eddig három halottja van a Lánchidig előtt folyt ütközetnek. Riesen István 28 éves hadagos, Kreszmerics Sándor Ganzgyárbeli vasöntő és Krisztics Bogdán, akinek közelebbi adatait mindezeig nem sikerült megállapítani. Az első kettő golyótól eredő sérüléseibe halt bele, az utóbbit pedig egy rendőrkard a felszerhetlenségig macsargolta össze. Riesen, amikor a lövés érte, néhányan a Ritz-szálloda halljába viték, ahol néhány perc alatt meghalt. Kreszmerics Sándor a mentőkocsiiban lehette ki lelkét, Krisztics Bogdán pedig a Rókus-kórházban halt bele sérüléseibe.

Az első mentőkocsi, amely a tüntetés színhelyére érkezett, négy súlyos sebesültevel volt föl. Ezek között van Pokorny István 39 éves kereskedő, aki a menet élén a zászlót vitte. Ezt egy rendőrlisztviselő vágta fejbe és behorpasztotta a koponyáját. A mentőknek egy másik automobilját azon az úton, amelyen a Karolyi-párt felé igyekeztek, bosnyák katonák tartóztatták fel és csak hosszas kérélekre engedek neki utat.

Kétségtelen, hogy az egész vérengzésért a felelősség a rendőrséget terheli, amely kiéhezottott, tehát jőzan, higgadt megítélésre képtelen embereket állított fel a tömeg ellen. Híre jár, hogy Sándor László főkapitány a tegnapi esti ütközetből kifolyólag le fog mondani.

A sebesültek

A sebesültek teljes névsora a következő: Berg Gyuláné 23 éves magánzőnő, vágott seb a combon. Szántó Aladár 30 éves magánhivatalnok, vágott seb a fejtelőn. Novák András 33 éves Kovács, vágott seb a fejtelőn. Ifju Fodor Gyula 19 éves géplakatos, vágott seb a fejtelőn. Silmabek Károly 41 éves vasesztergályos, vágott seb a fejtelőn. Kukucska Lajos 18 éves szoboségéd, szurt seb a hátán. Spacsek József 20 éves bankhivatalnok, vágott seb a homlokon. Zsoldos Pál 18 éves egyetemi hallgató, zuzódás a balkaron. Hoffman György 27 éves női szabó, vágott seb. Kovács Aladár 18 éves géplakatos, vágott seb. Gimesi Béla egyetemi hallgató vágott seb. Isszim Szexoh orosz fogoly vágott seb. Solz Sándor 35 éves nyomdász vágott seb. Mocsary József 30 éves vasesztergályos fejseb, Pokorny István 39 éves kereskedő zuzódások, Riesen István 28 éves munkás, aki költözés közben meghalt, Plumke Ferenc 33

éves napszámos fejseb, Tompos Lajos 24 éves péksegéd erős vérömlés, Libermann Endre 18 éves orvostanhallgató vérömlés, Vertz Gyula 40 éves munkás fejseb, Breuner Pál kereskedő vágott seb, dr. Szotola Ödön 39 éves miniszteri hivatalnok vérömlés, Hausler Vilmos 18 éves tanuló vágott seb, Reitenstein Antal dr. ügyvéd szurt seb a hátán, halálos sérüléssel a 3. számú sebészeti klinikára vittek, Katona Péter 48 éves kereskedő, Kovács István huszonkétéves gyári munkás fejseb, Spiller Sándor 20 éves hivatalnok (fejseb), Schwarz Márton 18 éves kereskedő (fejseb), Heichler Vilmos 20 éves egyetemi hallgató (szurtiseb), Guth Pál 16 éves tanuló (repszelt seb), Spitzer Adolf 25 éves kereskedő (vérömlés), Rónai István 17 éves tanuló (zuzódások), Ellenburg László 18 éves egyetemi hallgató (agytrázkódás, élelvesztés), Rókus, Plomba Ferenc 38 éves munkás (súlyos vágott sebekkel, Rókus), Palfler Ilona 34 éves munkásnő (élelvesztéses lövés, Rókus), Erri Ottó 29 éves ügyvéd, a Déli Hírlap munkatársa (zuzódások), Ujhelyi József 20 éves munkás (súlyos vágott sebek, Rókus), Német Ferenc 29 éves nevelő (zuzott sebek), Filipovics Ernő 17 éves szerelő (súlyos löttseb, Rókus), Friedmann Ilona 17 éves szerelő (zuzódások), Friedrich István gvarigazgató (zuzódás), Zubricki Sándor 40 éves munkás súlyos vágott sebek (Rókus), Molnár József 19 éves szűnő, élelvesztéses lött sebekkel a Rókusba vittek. Egy 30 év körüli férfit, kinek személyazonosságát megállapítani nem tudták, több lött seb és akartöréssel élelvesztéses állapotban a Rókusba vittek.

Egy közös gyalogezredbeli őrnagy, aki nevé a mentőknek megmondani nem akarta, súlyos sérüléseket szenvedett kardvágástól. Szóke Ferenc 28 éves lakatos vágott seb. Dubovszky Imre 23 éves hivatalnok lött seb. Schenker Jenő 22 éves kereskedő összeesett. Kádár András 25 éves utcaapró vágott seb. Schleinbaum Károly 32 éves löttgyári munkás, szott seb. Klein Samuel 23 éves joghallgató vágott seb. Rezső Károly 23 éves munkás vágott seb. Stahlar Sándor 17 éves tanuló zuzódás. Kmaut Rudolf 26 éves szolgáló súlyos vágott seb. Haluska Péter 38 éves mázoló súlyos vágott seb.

Október 29-én délelőtt 10 órakor. Ebben a történelmi pillanatban írjuk ezeket a sorokat: Október 29-én délelőtt tíz órakor, amikor Magyarország fővárosában megszünt minden munka, megtorpant minden gép, életlenül hevert minden szerszám. Hallgat mellettünk a telefon, síkel és néma az izgalmas hírek kagylója: Budapest gyászol, siratja a tegnapi est halottjait. Ez a szervezett munkásság és az egész becsületes Magyarország gyászol, ezek a leeresztett munkások ezek a régi, rendi Magyarországnak intenek búcsút. A tegnapi est halottjai elmentek, de a sebesültjei meggyógyulnak. Mire leveszik sebükről a kötést, új Magyarországot kell maguk körül látniok.

Spanyol nátha elhárítására legjobb a "DENTOPUR" SZÁJUIZ-TABLETTA!

fél pohár vízben oldva kitűnő szájvizet ad. Egy doboz, 20 tableta 3 kor. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Gyártja: Pharmacia gyógyszergyár. Budapest, VII., Dombóvár-utca 4.

Kiadótulajdonos: DÉLI HIRLAP R.-T. Igazgató: Kerekes Dezső.